
Ekonomika malých a středních podniků

Daňová soustava

Daně

- daň je povinná nenávratná platba do veřejného rozpočtu
- **daně přímé** - vybírané z důchodu poplatníka v závislosti na jeho majetkové, resp. důchodové situaci. Jsou placené poplatníkem z daňového základu podle tarifu – sazby (např. důchodové daně jednotlivců a korporací)
- **nepřímé daně** - nepostihují důchod poplatníka přímo, ale jsou vybírány v ceně zboží či služeb při jeho prodeji, placeny cenovou přírážkou finálním spotřebitelem (např. DPH).

-
- přímé daně
    - daň z příjmů
      - daň z příjmů FO
      - daň z příjmu PO
    - regulace způsobu odpisování
    - majetkové daně
      - daň z nemovitostí
      - daň dědická
      - daň darovací
      - daň z převodu nemovitostí
      - daň silniční
  - nepřímé daně
    - DPH
    - daně spotřební
  - cla
  - Sociální a zdravotní pojištění
-

Z daňové historie

- počátky již ve starověku a středověku
  - odlišná povaha daní – nepravidelnost, jejich menší význam pro výběrce, „dobrovolnost“, neplatili všichni
  - novověké daně s nástupem liberalismu – všeobecnost (již platí všichni), pravidelnost, povinnost
  - Anglie 1799 – první důchodová daň
  - nejvyšší daně v období před a po válce
  - DPH poprvé zavedena ve Francii v 60. letech
-

Daň z příjmu fyzických osob

- **Předmět daně**
  - příjmy ze závislé činnosti a z funkčních požitků §6
  - z podnikání a jiné SVČ §7
  - z kapitálového majetku §8
  - z pronájmu §9
  - z ostatních příjmů §10.
- **Daňový základ**
  - souhrn dílčích základů (rozdíl mezi příjmy minus výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení příjmů) daně (§6-10), odečtou se nárokové nezdánitelné části a odečitatelné položky
  - nezdánitelné části – hodnota darů. úroky ze stavebního spoření, příspěvky na penzijní připojištění, životní pojištění, příspěvky odborům
  - odčitatelné položky – výdaje na výzkum a vývoj, daňová ztráta, výdaje vynaložené na výuku žáků
  - slevy na dani – na poplatníka, ...

Tabulka: Slevy na dani

Slevy	Roční	Měsíční
Na poplatníka	7200 Kč	600 Kč
Částečný invalidní důchod	1500 Kč	125 Kč
Plný invalidní důchod	3000 Kč	250 Kč
Držitel průkazu ZTP/P	9600 Kč	800 Kč
Student	2400 Kč	200 Kč

Daň z příjmu fyzických osob

- sazby daně
- prohlášení poplatníka daně z příjmů ze závislé činnosti
  - má podepsané
  - nemá podepsané a měsíční příjem nad 5000 – zálohová daň
  - nemá podepsané a měsíční příjem pod 5000 – srážková daň
- rovná daň
  - Forbes (pure flat tax)
  - negativní daň z příjmu
  - jednoduchost
  - možnost odstranění dvojího zdanění
  - zvýšení celkových daňových příjmů státu (Ruská federace)
  - ztráta možnosti úlev například pro investice do obnovitelných zdrojů
  - protiargumentace konkrétními zeměmi (Litva, Estonsko)

Tabulka: Daňová pásma

Zdanitelná mzda		Záloha	Ze zdanitelné mzdy přesahující
od Kč	do Kč		
0	10 100	12 %	0
10 100	18 200	1212 Kč + 19 %	10 100 Kč
18 200	27 600	2751 Kč + 25 %	18 200 Kč
27 600	a více	5101 Kč + 32 %	27 600 Kč

Současný výpočet čisté mzdy

	Případ 1	Případ 2	Případ 3
Celkové mzdové náklady	13 500	27 000	60 750
Hrubá mzda	10 000	20 000	45 000
- sociální 8%	800	1 600	3 600
- zdravotní 4,5%	450	900	2 025
Základ daně	8 750	17 500	39 375
Záloha na daň	1 050	2 618	8 869
sleva na vyživov ané dítě	500	500	500
měsíční daňové zvýhod nění na poplatní ka	600	600	600
záloha na daň sražená poplatní kovi	0 (daňový bonus +50)	1 518	7 769
Čistá mzda	8 800	15 982	31 606

Výpočet čisté mzdy dle návrhu ODS

	Případ 1	Případ 2	Případ 3
A) Skutečná hrubá mzda	13 500	27 000	60 750
B) Státem zaručený příjem	8 400	8 400	8 400
- Děti - 1 dítě	2 400	2 400	2 400
- Poplatník	6 000	6 000	6 000
- Manželka	0	0	0
D) Státem zaručený příjem - 15% dosažených příjmů	6 375	4 350	0
E) Základ daně A+D	19 875	31 350	60 750
F) Rovná daň 15%	2 981	4 703	9 113
G) Sociální odvod 15%	2 981	4 703	9 113
H) Zdravotní odvod 10%	1 988	3 135	6 075
I) Čistý příjem E- F-G-H	11 925	18 810	36 450
Reálné zdanění?? ?	22%	17%	15%

Rovná daň

- všechny subjekty zdaňovány stejnou relativní sazbou daně
- ODS návrh 15% daně, sociální 15%, zdravotní 10%
- odstranění většiny nezdánitelných položek
- zavedení státem zaručeného příjmu (6000 na poplatníka, 6000 na manželku, na děti – 1.dítě 2400; 2.3.dítě 3600;4.dítě – 2400;5. dítě 1200, další děti 600)

Švarcsystém

- využívání služeb lidí podnikajících na živnostenský list namísto zaměstnanců
- 1992 v ČR zakázán
- výhrady: MF – daňové úniky, MPaSV – menší ochrana zaměstnance (vztahuje se na živnostníka pouze obchodní zákoník, ne zákoník práce)
- posuzuje Finanční úřad,
- jak se bránit? vhodně koncipovat smlouvy – smlouvy o dílu, musí jít o výsledek práce, ne o druh vykonávané činnosti, musí být stanoveno datum dodání

Daň z příjmu právnických osob

- kritika vs. užitečnost DPPO
  - problém dvojího zdanění
  - přesouvání daně na jiné subjekty?
  - co je to zdanitelný zisk?
- co je daňovým základem – daňově uznatelné náklady, daňové odpisy, daňové úlevy

Daňový systém	Účetní systém
	výnosy za účetní období
	- náklady za účetní období
hrubý účetní zisk ←	= hrubý výsledek hospodaření (účetní zisk)
+ náklady neuznané daňově	
- výnosy nezahrnované do základu daně	
= základ daně	
- odpočet daňové ztráty	
= snížený základ daně	
- odpočet darů	
= upravený daňový základ	
*sazba daně (24%)	
= DPPO →	- DPPO
	= čistý disponibilní zisk

Ostatní přímé daně

- **Daň z nemovitostí** – přímá, tvoří ji daň z pozemků a daň ze staveb (evidovaných v katastru nemovitostí).
- **Daň silniční** – přímá, platí ji držitel vozidla (podle tech. průkazu), které je používáno k podnikání. Výše daně je stanovena pevnou částkou podle typu vozidla.
- **Daň z dědictví a darování** – přímá, dědická daň se platí za převod majetku při smrti vlastníka, výše daně závislá na blízkosti vztahu dědice a na velikosti dědictví. Darovací daň se platí při bezúplatném převodu majetku a výše závisí velikosti daru a vztahu dárce a obdarovaného
- **Daň z převodu nemovitostí** – přímá, platí se při prodeji a jiných formách úplatného převodu majetku. Většinou ji platí prodávající

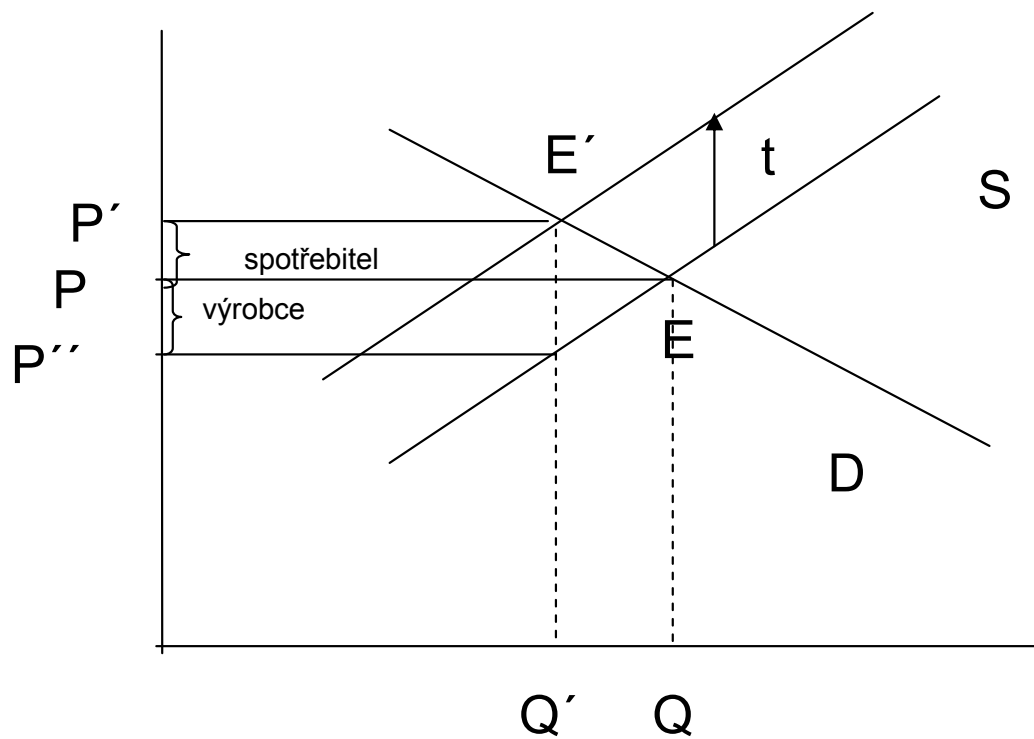
Daň z přidané hodnoty

- nepřímá, daň z prodeje zboží, poskytování služeb a z převodu a využití práv s tím souvisejících; stanovena procentně; nezatěžuje zisk ani majetek plátce, promítá se v konečné ceně statků, platí ji finální spotřebitel
- DPH – použití nepřímé rozdílové metody
  - přidaná hodnota definovaná jako rozdíl mezi outputy a inputy, od daně celkových outputů je odečtena daň celkových inputů
- zdaňovací období – závislé na obratu (měsíc – obrat nad 10 mil. Kč, čtvrtletí 2-10 mil. Kč, možnost výběru
- plátce DPH – každá FO, která uskutečňuje samostatně ekonomickou činnost – podnikatelé na základě živnostenského zákona, osvobozeny osoby obrat nepřesáhl za předchozích 12 měsíců 1 mil Kč.
- plátce (odvádí daň) X poplatník (platí daň)

Daň spotřební

- nepřímá, selektivní, podléhají jí vybrané statky:
  - uhlovodíková paliva a maziva, líh a destiláty, pivo, víno, tabák a tabákové výrobky. Jejich sazby se nestanovují procentem z ceny, ale částkou Kč na naturální jednotku množství

Dopad daně z mikroekonomického pohledu

Cla

- Cla jsou dávky vybírané státem při přechodu zboží přes celní hranici, a to při dovozu (dovozní cla) a nebo při vývozu (vývozní cla).

Podle účelu rozlišujeme :

- **cla finanční**, uvalovaná s cílem zajistit především příjmy pro státní pokladnu,
- **cla ochranná** zvýhodňující domácí výrobce proti zahraniční konkurentům.

Podle způsobu stanovení celní sazby rozlišujeme:

- **cla hodnotová** (*ad valorem*), vyjádřená procentem z deklarované hodnoty zboží
- **cla specifická** (vyměřují se podle fyzických jednotek, například podle hmotnosti či jiné jednotky charakterizující velikosti zboží). Často se vyskytuje kombinace obou.

Dále existují:

- cla prohibitivní - znemožňující obchod, mají omezit spotřebu určitého druhu zboží,
  - cla antidumpingová jsou určena na ochranu proti dumpingu
  - Vedle daní a cel mohou platit podniky různé poplatky, příp. pokuty
-

Sociální a zdravotní pojištění

2 základní složky:

- Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti – má tyto složky:
  - pojistné na nemocenské pojištění
  - pojistné na důchodové pojištění
  - příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

Zamec platí 8%, zaměstel 26 % z hrubých mezd

- Pojistné na zdravotní pojištění

Zamec platí 4,5 %, zaměstel 9 % z hrubých mezd

Účetnictví

- je uzavřená a vnitřně uspořádaná soustava informací pomocí níž se v peněžním vyjádření měří a hodnotí hospodářská činnost účetní jednotky
- Předmětem účetnictví je evidence:
  - a) stavu a pohybu majetku a závazku (dluhů)
  - b) nákladů a výnosů
  - c) příjmů a výdajů
  - d) hospodářského výsledku
    - = příjmy - výdaje v jednoduchém účetnictví (účetní evidenci)
    - = výnosy - náklady v podvojném účetnictví

Funkce účetnictví

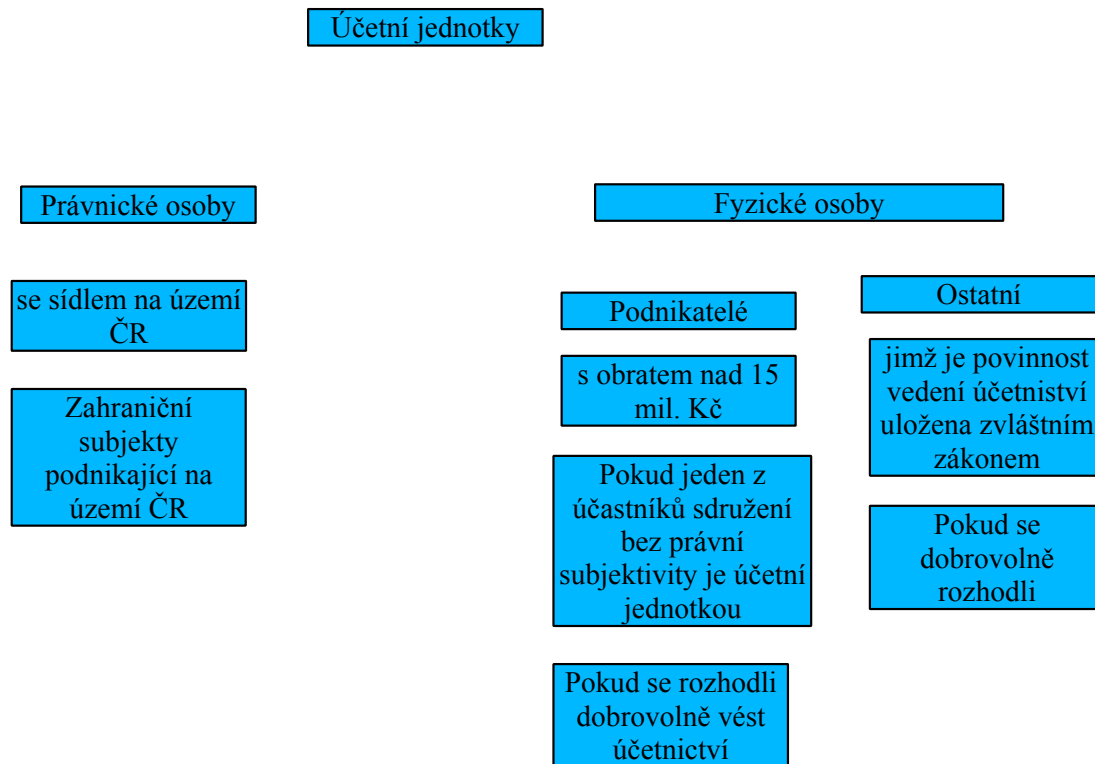
- Funkce registrační -účetnictví zaznamenává hospodářské jevy v podniku
- Funkce informační -účetnictví poskytuje informace širokému okruhu uživatelů
- Funkce důkazová -důkaz při soudních sporech, hlavně pokud se soudí věřitel s dlužníkem
- Funkce daňová -z účetnictví se vychází při stanovení základu daně z příjmu a DPH
- Funkce kontrolní -umožňuje kontrolovat hospodaření účetní jednotky -kontrola: vnitřní (např.majitel) a vnější (např.finanční úřad)

Daňová evidence

- poskytuje údaje potřebné ke zjištění základu daně z příjmů
  - daňová evidence upravena zákonem č, 586/1992 Sb.
  - nahrazuje jednoduché účetnictví
  - určena pro ty jednotky, které nejsou účetními jednotkami vesmyslu zákona č. 563/1991 Sb.
-

Účetní jednotky ve smyslu zákona o účetnictví

Daňová evidence

- obsahuje údaje o
    - příjmech a výdajích (deník příjmů a výdajů)
    - o majetku a závazcích podnikatele
(karty dlouhodobého majetku, karty zásob, kniha pohledávek a závazků, karty rezerv, karty úvěrů a půjček)
    - ostatní evidence – mzdová evidence, kniha jízd, pokladní kniha, evidence stálých plateb
  - slouží ke stanovení základu daně
-

VÝDAJOVÝ POKLADNÍ DOKLAD*

PŘÍJMOVÝ POKLADNÍ DOKLAD č. .... ze dne .....

Firma:
 DIČ:

Cena bez DPH
 + ... % DPH
 Celkem Kč

Slovy

Vyplaceno komu*

Přijato od

DIČ:

Účel platby

* NEHODÍCI SE ŠKRTNĚTE Vydal:

16 7013 - Vydává FORMTISK, Dominikánské nám. 5, Brno Přijal:

Pokladní kniha

Den	měsíc	rok	doklad číslo	Text	příjem	výdej	zůstatek	Poznámka
Převedeno								
2.	1.	2001	PPD1	Vklad podnikatele	20000,-		20000,-	
6.	1.	2001	VPD1	Nákup kan. zař.		18000,-	2000,-	
7.	1.	2001	PPD2	Příjem tržeb	5000,-		7000,-	
10.	1.	2001	VPD2	Odvod do banky		5000,-	2000,-	
12.	1.	2001	PPD3	Výběr do pokladny	20000,-		22000,-	
20.	1.	2001	VPD3	Výplata mezd		14000,-	8000,-	
PŘEVADÍ SE								

Pavel Novák **Evidence příjmů a výdajů** IČ: 123 45 678
 Adresa: xxx **2005** DIČ: CZ1234567890

Datum	Doklad	Popis	Příjmy nedaňové	Výdaje nedaňové	Příjmy daňové	Výdaje daňové	Příjmy § 8
1.5.2005	PN1	Vklad na běžný účet	5 000,00				
10.5.2005	VD1	Nákup techniky				8 000,00	
15.5.2005	VD2	Reklamní materiály				4 000,00	
27.5.2005	PD1	Poradenská činnost			15 000,00		
2.6.2005	VD3	Zdravotní pojištění				1 000,00	
2.6.2005	VD4	Sociální pojištění				1 100,00	
5.6.2005	PD2	Instalace software			2 000,00		
21.6.2005	PD3	Tvorba prezentace			5 000,00		
2.7.2005	VD5	Zdravotní pojištění				1 000,00	
2.7.2005	VD6	Sociální pojištění				1 100,00	
13.7.2005	PD4	Instalace software			2 500,00		
31.7.2005	Výpis1 BÚ	Úroky na běžném účtu					50,00
31.7.2005	Výpis1 BÚ	Poplatky za běžný účet				200,00	
1.8.2005	Výpis2 BÚ	Osobní spotřeba (výběz z BÚ)		7 000,00			
Součty			5 000,00	7 000,00	24 500,00	16 400,00	50,00
				Základ daně z příjmu		8 100,00	

Evidence DPH - přijatá zdanitelná plnění

Č.ř.	Datum	Číslo dokladu	Bez možnosti odpočtu daně	Z tuzemska				Z dovozu				Odpočet daně celkem
				v cenách bez daně		daň		v cenách bez daně		daň		
				5%	22%	5%	22%	5%	22%	5%	22%	
			3	6	7	10	11	4	5	8	9	12
												PŘEVOD
1.	11.12				15000		3300					3300,-
2.												
3.												

Evidence DPH - uskutečněná zdanitelná plnění

Č.ř.	Datum	Číslo dokladu	Osvobozená od daně			Do tuzemska				Daňová povinnost celkem
			Podle §25 zák.	Vývoz a mezinárodní přeprava	Plnění, která nejsou zdan. plněním	Základ daně		Daň		
						5%	22%	5%	22%	
1.	2.12						30000,-		6600,-	6600,-
2.										6600,-
3.										6600,-
4.										6600,-

Kniha pohledávek

Pořadové číslo	Datum přijetí faktury	Dodavatel - věřitel	Číslo faktury	Částka	Předmět fakturace	Datum splatnosti	Uhrazeno	
							dne	doklad
1.	30.11	Zaměst.		18000	Mzdy XI	8.12	5.12	
2.	30.11	OSSZ		6500	Soc.poj.	8.12	7.12	
3.	11.12	PARAM	232656	18300	Materiál	27.12	16.12	

Kniha závazků

Pořadové číslo	Číslo faktury	Odběratel - dlužník	Fakturovaná částka	Datum splatnosti	Uhrazeno dne	Číslo dokladu
1.	11656	FILKO s.r.o.	6600	16.12	16.12	

Podvojné účetnictví

- Předmět účetnictví - Účetní jednotky účtují o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, dále o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření
  - Podstata podvojného účetnictví spočívá v tzv. podvojném zápise každého účetního případu (hospodářské operace)
  - Zápis se provádí na tzv. účtech
-

Účetní knihy

- Účetní jednotky **účtují**:
- a) v deníku (denících), v němž účetní zápisy uspořádají z hlediska časového (chronologicky)
- b) v hlavní knize, v níž účetní zápisy uspořádají z hlediska věcného (systematicky),
- c) v knihách analytických účtů, v nichž podrobně rozvádějí účetní zápisy hlavní knihy,
- d) v knihách podrozvahových účtů, ve kterých se uvádějí účetní zápisy, které se neprovádějí v účetních knihách podle písmen a) a b).

Rozdíly

Jednoduché účetnictví (daňová evidence)	Finanční (podvojně) účetnictví
<ul style="list-style-type: none"> • je daňové => jeho hlavním úkolem je poskytnout informace pro zjištění základů daně z příjmů fyzických osob	<ul style="list-style-type: none"> • není daňové účetnictví, jeho úkolem je věrně zobrazit hospodaření účetní jednotky -zajištění základu daně z příjmu je až na druhém místě
<ul style="list-style-type: none"> • všímá si pouze příjmů a výdajů a evidenci hospodářského výsledku	<ul style="list-style-type: none"> • zabývá se celým předmětem účetnictví
<ul style="list-style-type: none"> • není ideálním nástrojem pro řízení podniku	<ul style="list-style-type: none"> • ideální pro řízení podniku
<ul style="list-style-type: none"> • nepoužívá žádné účty, zapisuje se do peněžního deníku	<ul style="list-style-type: none"> • používá účty
<ul style="list-style-type: none"> • evidence stavu a pohybu závazku a majetku	

Účtová osnova

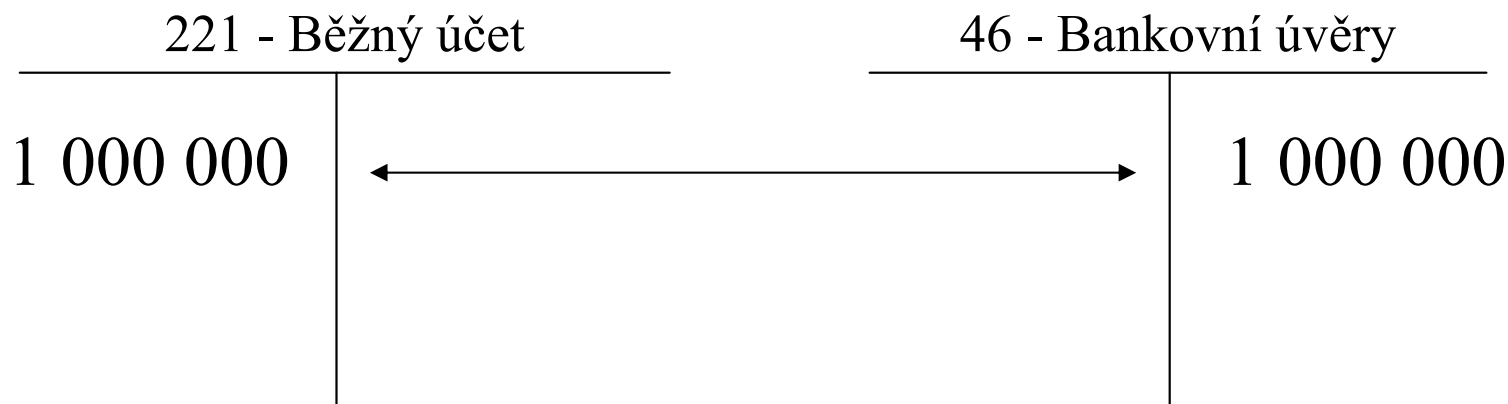
- Čísla účtů lze nalézt v účtové osnově pro podnikatele

Účtové třídy:

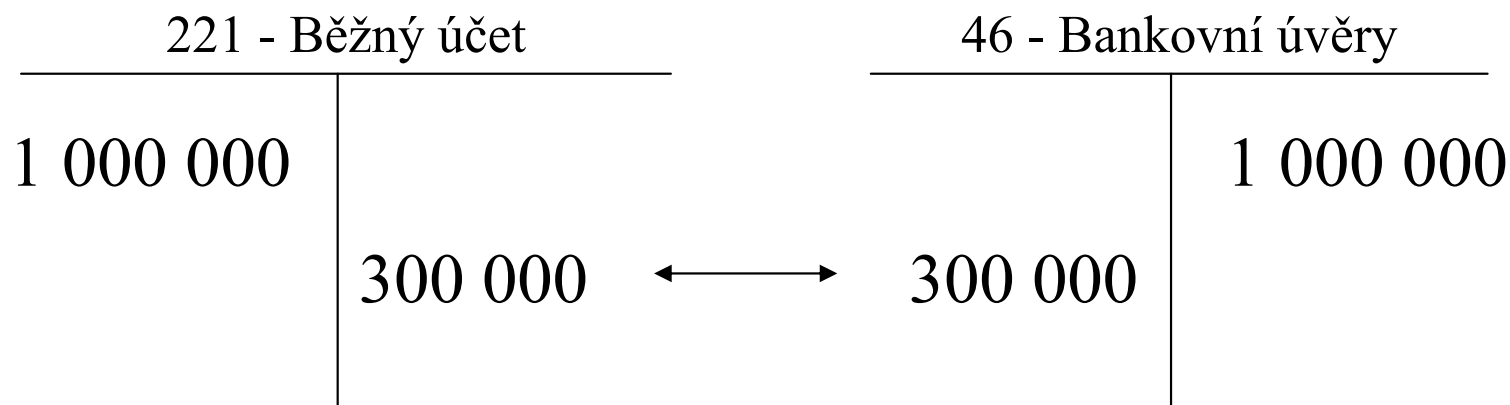
- Účtová třída 0 - Dlouhodobý majetek
- Účtová třída 1 - Zásoby
- Účtová třída 2 - Finanční účty
- Účtová třída 3 - Zúčtovací vztahy
- Účtová třída 4 - Kapitálové účty a dlouhodobé závazky
- Účtová třída 5 - Náklady
- Účtová třída 6 - Výnosy
- Účtová třída 7 - Závěrkové a podrozvahové účty

Účty a účtové postupy

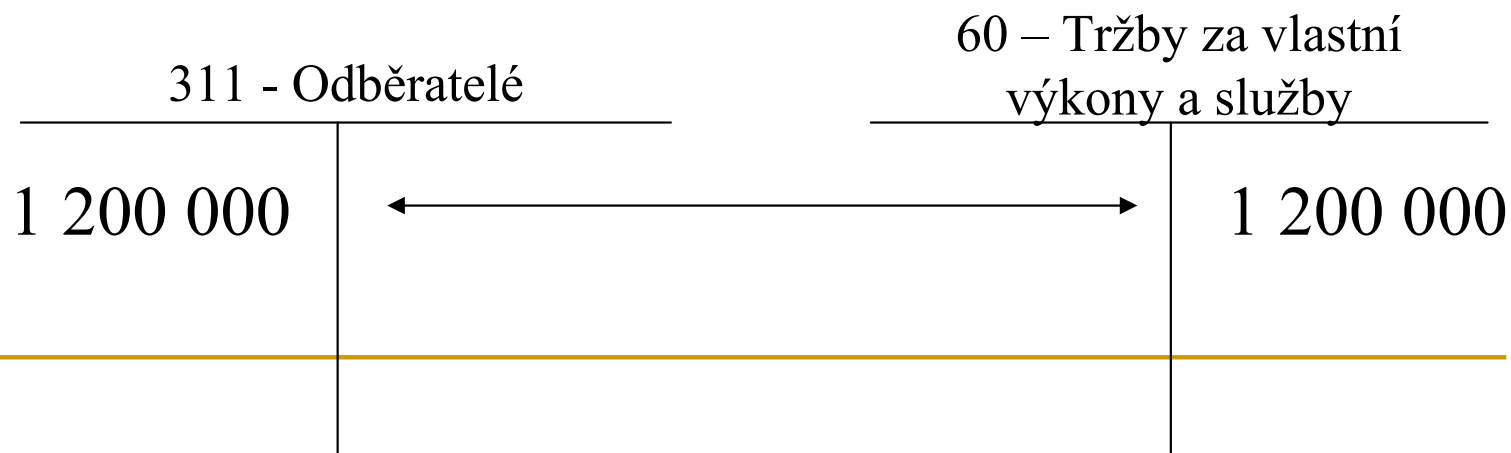
- Účty v účtové osnově dělíme na syntetické a analytické (slouží pro podrobnější členění syntetických účtů)
- Aktivní účty mají přírůstky na levé straně, pasivní na straně pravé. Příklad: Banka poskytla úvěr 1 mil. Kč a převedla je na běžný účet.

- Další krok: Podnik splatil 300 000 Kč ze svého dluhu.

- Podnik prodal své výrobky za 1 200 000 na fakturu

- Odběratelé zaplatili polovinu dlužné částky v hotovosti.

311 - Odběratelé			211 - Pokladna	
1 200 000	600 000	←→	600 000	

Účetní doklady

- Účetní doklady jsou průkazné účetní záznamy, které musí obsahovat
  - a) označení účetního dokladu,
  - b) obsah účetního případu a jeho účastníky,
  - c) peněžní částku nebo informaci o ceně za měrnou jednotku a vyjádření množství,
  - d) okamžik vyhotovení účetního dokladu,
  - e) okamžik uskutečnění účetního případu, není-li shodný s okamžikem podle písmene d),
  - f) podpisový záznam podle [§ 33a](#) odst. 4 osoby odpovědné za účetní případ a podpisový záznam osoby odpovědné za jeho zaúčtování.

Oceňování majetku a závazků

- Z jednotlivých složek majetku a závazků se oceňují
- a) **hmotný majetek** kromě zásob, s výjimkou hmotného majetku vytvořeného vlastní činností pořizovacími cenami,
- b) **hmotný majetek kromě zásob vytvořený vlastní činností** vlastními náklady,
- c) **zásoby**, s výjimkou zásob vytvořených vlastní činností pořizovacími cenami,
- d) **zásoby vytvořené vlastní činností** vlastními náklady,
- e) **peněžní prostředky a ceniny** jejich jmenovitými hodnotami,
- f) **podíly, cenné papíry a deriváty** pořizovacími cenami,
- g) **pohledávky** při vzniku jmenovitou hodnotou; při nabytí za úplatu nebo vkladem pořizovací cenou; **závazky** jmenovitou hodnotou závazky při vzniku jmenovitou hodnotou, při převzetí pořizovací cenou,

Oceňování majetku a závazků

- h) **nehmotný majetek** kromě pohledávek, s výjimkou nehmotného majetku vytvořeného vlastní činností pořizovacími cenami,
- i) **nehmotný majetek** kromě pohledávek **vytvořený vlastní činností** vlastními náklady,
- j) **příchovky zvířat** vlastními náklady,
- k) **majetek v případech bezúplatného nabytí**, s výjimkou majetku uvedeného pod písmeny e) a g), anebo majetek v případech, kdy vlastní náklady na jeho vytvoření vlastní činností nelze zjistit nebo jsou tyto náklady vyšší než reprodukční pořizovací cena tohoto majetku, reprodukční pořizovací cenou.

Pro účely zákona o účetnictví se rozumí:

- a) **pořizovací cenou** cena, za kterou byl majetek pořízen a náklady s jeho pořízením související,
  - b) **reprodukční pořizovací cenou** cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje,
  - c) **vlastními náklady** u zásob vytvořených vlastní činností přímé náklady vynaložené na výrobu nebo jinou činnost, popřípadě i část nepřímých nákladů, která se vztahuje k výrobě nebo k jiné činnosti,
  - d) **vlastními náklady** u hmotného majetku kromě zásob a nehmotného majetku kromě pohledávek vytvořeného vlastní činností přímé náklady vynaložené na výrobu nebo jinou činnost a nepřímé náklady, které se vztahují k výrobě nebo jiné činnosti, vymezené v souladu s účetními metodami.
-

Účetní závěrka

- Účetní jednotky sestavují účetní závěrku k rozvahovému dni, kterým je den, kdy uzavírají účetní knihy
  - Účetní závěrka je nedílný celek a tvoří ji
    - a) **rozvaha** (balance),
    - b) **výkaz zisku a ztrát;**
    - c) **příloha**, obsahuje též informace o výši splatných závazků pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, o výši splatných závazků veřejného zdravotního pojištění a o výši evidovaných daňových nedoplatků u místně příslušných finančních orgánů.
    - Účetní závěrka může zahrnovat i přehled o peněžních tocích nebo přehled o změnách vlastního kapitálu.
-

-
- Otevírání a uzavírání účetních knih – vždy na začátku a na konci účetního období a v dalších případech (likvidace, konkurs, ...)
  - Výroční zpráva
-

Audit

Podmínky auditu:

- 1. aktiva celkem více než 40 000 000 Kč;,
- 2. roční úhrn čistého obratu více než 80 000 000 Kč; ročním úhrnem čistého obratu se rozumí výše výnosů snížená o prodejní slevy a dělená počtem započatých měsíců, po které trvalo účetní období, a vynásobená dvanácti,
- 3. průměrný přepočtený stav zaměstnanců v průběhu účetního období více než 50

A.S. musí splňovat alespoň jedno kritérium, ostatní společnosti dvě ze tří uvedených